مريوان حلب ةئي؛ ثلاثة عقود من الترجمة بين ثقافتين

نخيل نيوز /خاص

إعداد /الكاتب والمترجم فاضل علي

في الذكرى الخامسة والعشرين لتأسيس المؤسسة البحثية-الثقافية موكرياني، والتي
أقيمت يوم الثلاثاء في فندق "أربيل نو"، مُنحت جائزة «ربع قرن من الترجمة الأدبية» للمترجم مريوان حلب ةئي؛ الرجل الذي نسج خلال أكثر من ثلاثين عاماً جسراً حيّاً بين الأدب الكردي والأدب الفارسي.

النشأة والبدايات

وُلد حلب ةئي في السابع من أيلول عام 1979 بمدينة حلب ة الشهيدة . لم يكد يبلغ السابعة حتى شهد فاجعة القصف الكيمياوي من قبل عصابات البعث ب بقيادة الديكتاتور العصر صدام حسين على مدينته، فاضطر مع عائلته إلى اللجوء في إيران. هناك تنقّل بين طهران وكرمانشاه، وخاض رحلة علاج ومعاناة كانت مقدمة لدخوله عالم الثقافة والكتابة. لاحقاً نال شهادة البكالوريوس في الإعلام/الصحافة، ويواصل اليوم دراسته العليا في العلوم الإنسانية بجامعة "التحقيقات" في طهران.

جسر بين لغتين

يضم رصيده الأدبي أكثر من 64 كتاباً مترجماً بين الكردية والفارسية. من أبرزها: آخر الرمان الدنيا ودرياس والجثث لبختيار علي، القلعة وكلاب أبي لشيرزاد حسن، إضافةً إلى مختارات شعرية لشيركو بكس، لطيف هلمت، ورفيق صابر.
وفي المقابل، نقل إلى الكردية أعمالاً مسرحية لكتّاب إيرانيين بارزين، مثل بهرام بيضائي وغلامحسين ساعدي ومحمد يعقوبي، مساهماً في ترسيخ حوار متبادل بين الثقافتين.

نشاط صحفي وثقافي

لم يقتصر عطاؤه على الترجمة، إذ نشر أكثر من مئة مقال بالعربية والكردية، وأجرى حوارات مع كبار الشعراء والكتّاب في إيران والعراق. وهو أيضاً رئيس تحرير مجلة « لادوين» الثقافية-الأدبية التي صدر منها حتى الآن أكثر من ثمانين عدداً.

تكريم للاستمرار

جائزة «ربع قرن من الترجمة الأدبية» التي مُنحت له في أربيل ليست تكريماً فردياً وحسب، بل إقرارٌ بقيمة جيل كامل من المثقفين الذين حافظوا على اللغة كملاذ للثقافة والهوية.
وقد شهدت الفعالية كلمات للروائي كاروان عبدالله، مدير مؤسسة موكرياني، والكاتب د. سالار عثمان، حيث أشارا إلى دور الترجمة في ازدهار الثقافة. كما عُقدت ندوات تناولت موضوعات راهنة مثل «تأثير الذكاء الاصطناعي على اللغة» و«أهمية الثقافة في إثراء التعبير اللغوي».

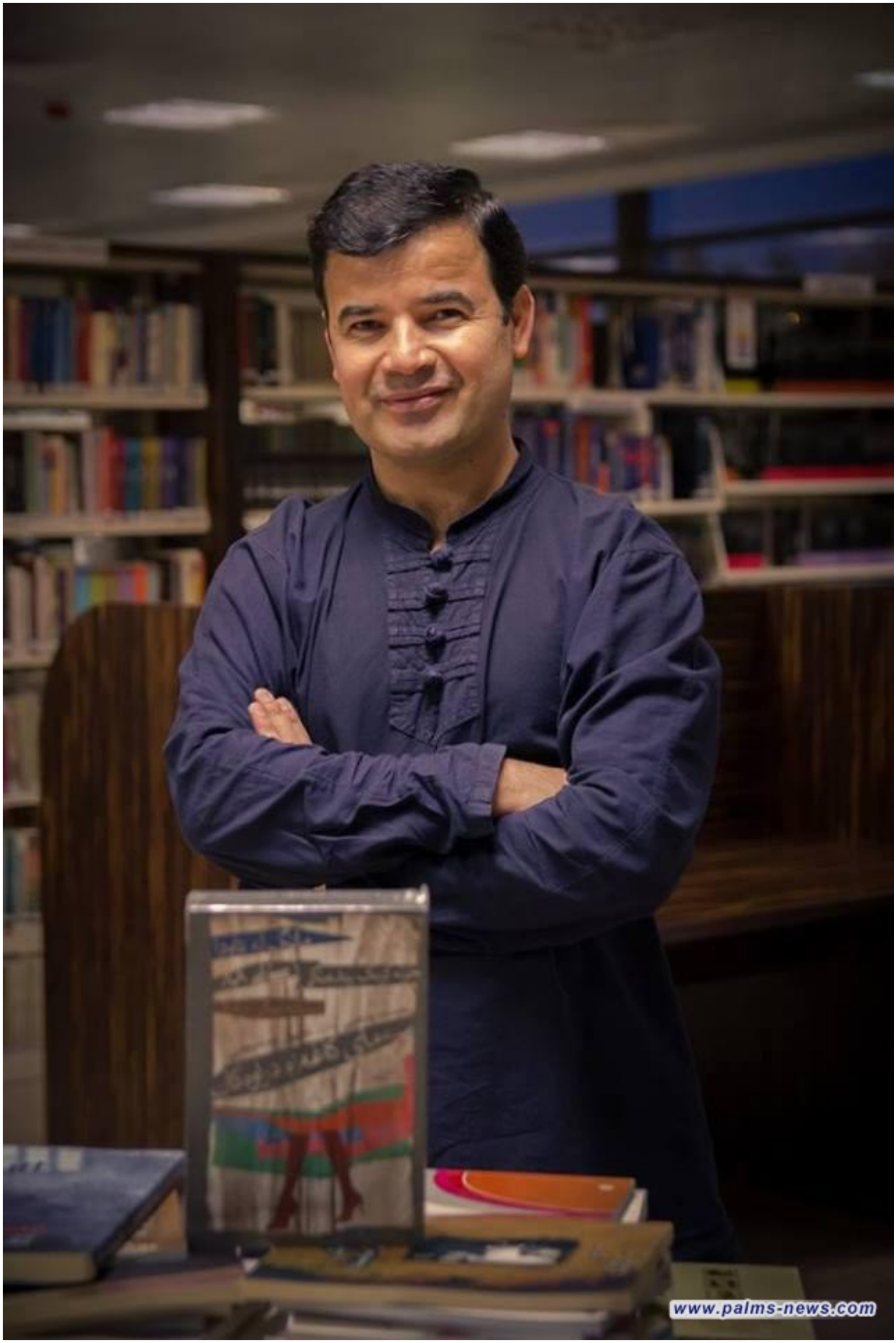
أبعد من الحدود

اليوم يُعدّ مريوان حلبةئي واحداً من أكثر المترجمين إنتاجاً في نقل الأدب الكوردية الى الفارسية والعكس. لقد أثبت أن الترجمة ليست مجرد نقل كلمات، بل إعادة بعثٍ لروح النصوص في لغة أخرى، ومنحها حياة جديدة.

نظرة مستقبلية

إن تكريم حلبةئي يفتح الأفق أمام جيل جديد من المترجمين، مؤكداً أن الترجمة مشروع ثقافي ممتد، يتجاوز حدود التقنية والذكاء الاصطناعي. فالترجمة، في جوهرها، فعل إنساني يحمل ذاكرة الشعوب ويصوغ جسور التلاقي بينها. وهي بذلك تظلّ أداة للحوار والثراء الثقافي، وضمانة لكتابة مستقبل أكثر انفتاحاً وتواصلاً بين الأمم.

25
www.palms-news.com

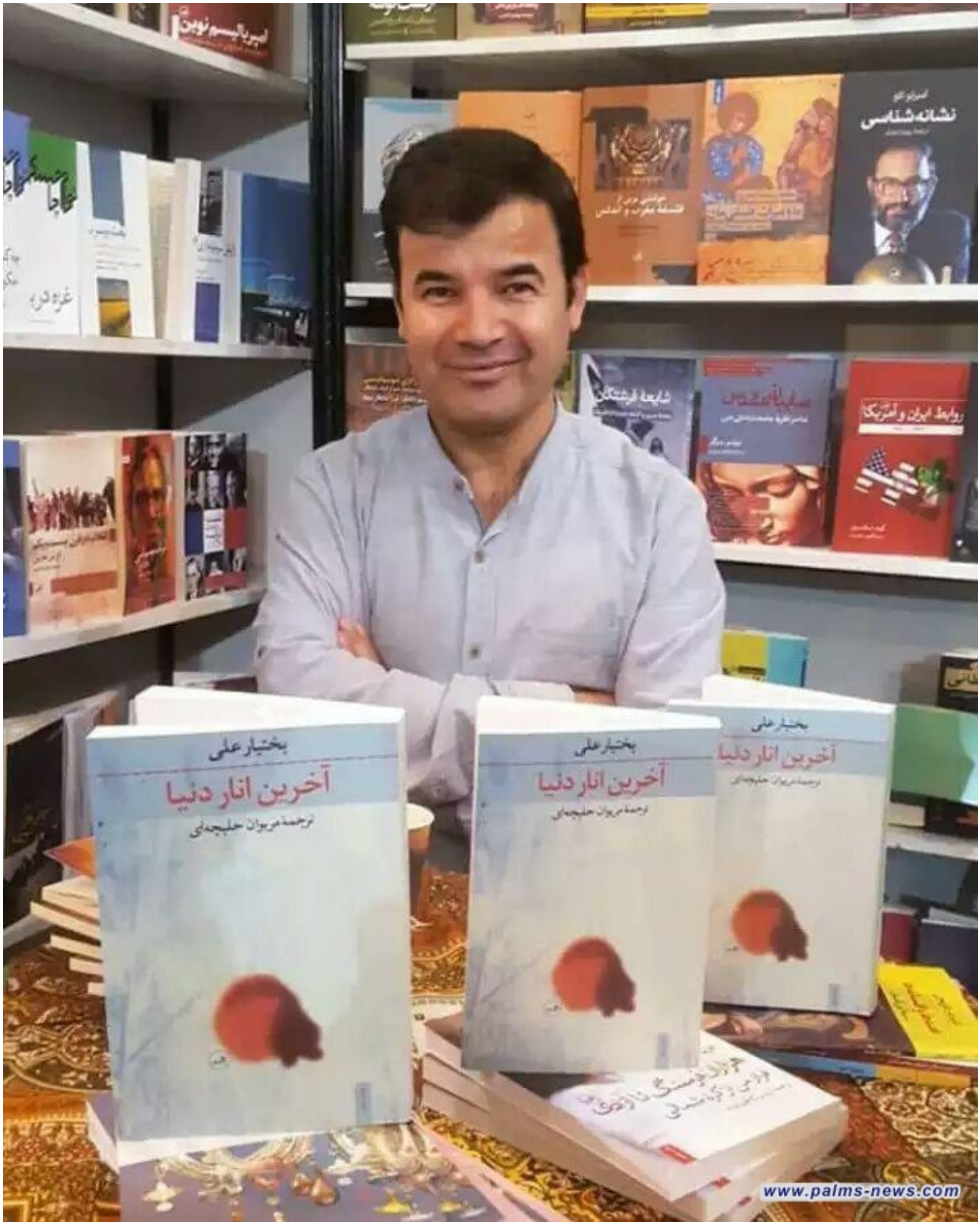

www.palms-news.com

www.palms-news.com

www.palms-news.com

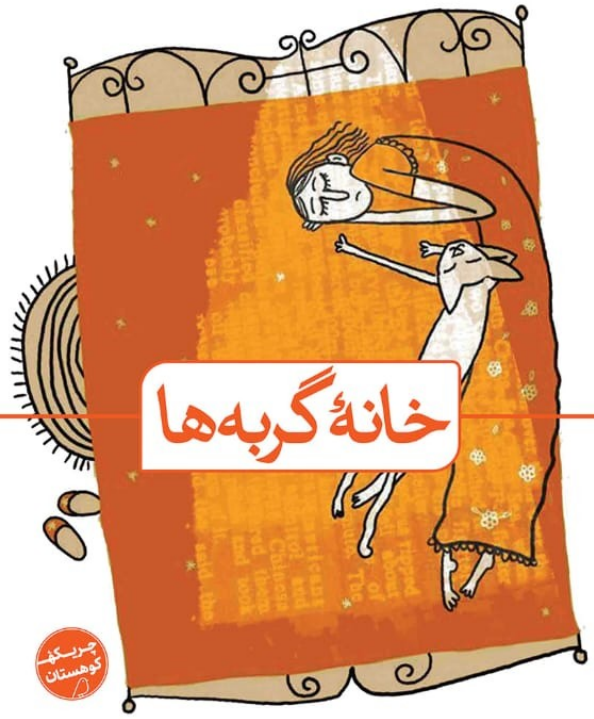

www.palms-news.com

www.palms-news.com

نشانه‌شناسی
روابط ایران و آمریکا
بختیار علی
آخرین انار دنیا
ترجمه مریوان حلبجه‌ای
بختیار علی
آخرین انار دنیا
ترجمه مریوان حلبجه‌ای
بختیار علی
آخرین انار دنیا
www.palms-news.com

هیوا قادر

ترجمهٔ مریوان حلبچه‌ای

خانهٔ گربه‌ها

چریکهٔ کوهستان

هیوا قادر

خانهٔ گربه‌ها

ترجمهٔ مریوان حلبچه‌ای

گفت: «مردمان باستان معتقد بودند گربه‌ها نُه روح دارند، چون خودشان با یک روح نمی‌توانستند در برابر بیماری‌ها و فجایع طبیعی مقاومت کنند؛ همین که به آن‌ها مبتلا می‌شدند، زود می‌مردند. ولی گربه‌ها در مقابل بیش‌تر آن فجایع مقاومت کرده‌اند و تا امروز مانده‌اند. انسان با تمام نیروها و ادیانی که به آن‌ها ایمان داشته است، فقط دو روح دارد؛ یکی که متعلق به این دنیاست و شکی در آن نیست، دیگری هم که ادیان باور دارند دوباره زنده می‌شود، شبهه‌ناک است. علاوه بر این‌ها گربه همیشه هنگام سقوط با پا روی زمین می‌افتد، ولی آدم با همهٔ زوایای اعضای بدنش می‌افتد. اگر نُه بار گربه‌ای را از آپارتمانی پایین بیندازید، هر نُه بار خودش را روی پا نگه می‌دارد و شاید بار نُهم بمیرد، ولی آدمی فقط یک بار می‌تواند مقاومت کند و معلوم هم نیست به کدام سو و چگونه روی زمین می‌افتد، اما چیزی که معلوم است این است که به احتمال بسیار زیاد می‌میرد.»

گفتم: «به نظر می‌آید یک روح هم برای آدمی زیاد باشد.»

«چرا؟»

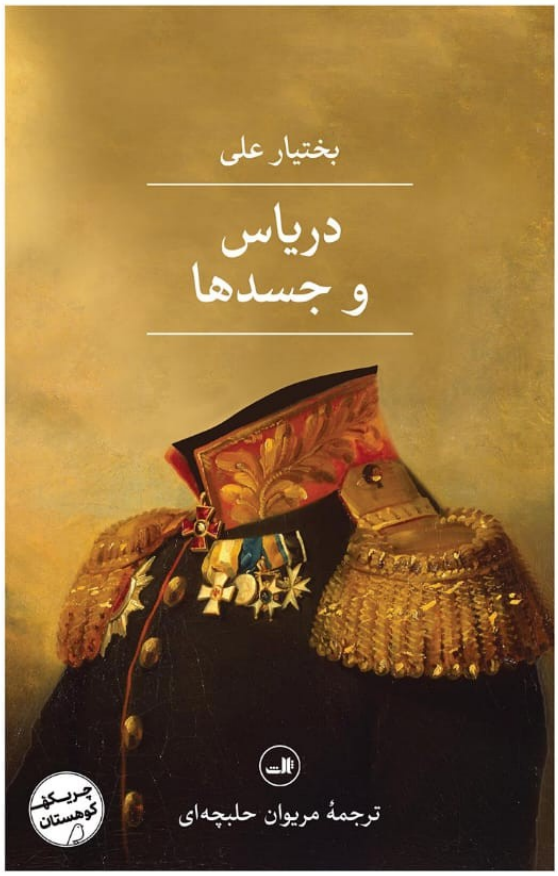
«چون زندگی آسان نیست.»

ISBN 978-600-405-634-2

* چریکهٔ کوهستان: داستان‌های کُردی

www.palms-news.com

که تو از ازل غمگین بودی، خنده غمگین‌ترت می‌کند.
که تو از ازل تنها بودی، خنده تنهاترت می‌کند.
آن‌که چون من با دردی ژرف به زمین آمده باشد،
با خنده خوشبخت نمی‌شود.
www.palms-news.com
خنده غمگین‌ترت می‌کند
بختیار علی
ترجمهٔ مریوان حلبچه‌ای
بختیار علی
خنده غمگین‌ترت می‌کند
ترجمهٔ مریوان حلبچه‌ای

بختیار علی

دریاس و جسدها

ترجمهٔ مریوان حلبچه‌ای

نمی‌شود کار بختیار علی را به معنای عادیِ خواندن، خواند. آدم در داستان‌های عظیم او غرق می‌شود. می‌غلتد. درون گردابی از تصاویر، صحنه‌ها، شخصیت‌ها و تخیلات عمیق و حکایت و افسانه که مخاطب را سرمست می‌کند.

هارتموت برخهولتر، باریشه تزایتونگ

وقتی رمانی از بختیار علی را دست می‌گیرید در دنیای فراسوی کتاب گم می‌شوید.

آنجل شادو، تویه تزو ریشه تزایتونگ

بختیار علی در آثارش نه فقط مهربانانه به قربانی‌ها نگاه نمی‌کند، بلکه بی‌آن‌که عذرخواه کسی باشد، نشانمان می‌هد که چقدر مرز بین قربانی و جلاد باریک است.

اشتفان شتوکار، *دی رای ما اشتونگارت*

ISBN 978-600-405-432-4

* چریکهٔ کوهستان: داستان‌های کُردی

www.palms-news.com

به دوزخ... ای بی گناهان
بختیار علی
ترجمهٔ مریوان حلبچه‌ای
بختیار علی
به دوزخ... ای بی گناهان
ترجمهٔ مریوان حلبچه‌ای
مصطفا رهبر «وای خدایا، در چه شرایطی قرار گرفته‌ایم، هیچ کداممان قادر به تشخیص راست و دروغ از هم نیستیم.»
جمیله «درست است، بله درست است. به خاطر گناهان نکرده مجازات می‌شویم و به خاطر گناهان حقیقی‌مان پاداش می‌گیریم.»
مصطفا رهبر «جمیله یقین دارم هرگز هیچ کدام از ما به پاسخ این پرسش دست نخواهیم یافت؛ 'ما گناهکاریم یا بی‌گناه؟'»
ISBN 978-600-405-735-6
9 786004 057356
مجموعهٔ باغ آلبالو (نمایشنامه)
www.palms-news.com

فرهاد پیربال

حاشیه‌نشین‌های اروپا

ترجمهٔ مریوان حلبچه‌ای

حاشیه‌نشین‌های اروپا راوی قصه‌هایی از مهاجران کرد مقیم اروپاست؛ آواره و دور از وطن و غرق در تنهایی غرب. فرهاد پیربال کوشیده است از ادبیات به شدت فرمالیست خود ابزاری بسازد تا تصویرگر وجوه گوناگون زندگی مهاجران شرقی باشد.

وقتی برگشتم خانه، می‌خواستم بروم چمدان و کوله‌ام را ببندم تا فردا صبح راهی جبهه شوم.
ناگهان متوجه شدم که پای راست گمشده‌ام برایم نامه‌ای فرستاده.
سراسیمه نامه را باز کردم. داشتم از خوشحالی پر در می‌آوردم.
پای راست گمشده‌ام توی نامه نوشته بود، چند روز پیش پلیس توی بازار از او کارت‌شناسایی خواسته، او هم که هیچ شناسنامه‌ای نداشته نزد پلیس‌ها فراری قلمداد شده، گفته‌اند چون کرد است و فرار کرده بی‌درنگ باید او را بفرستیم جبهه. او هم در بازار از دست مأمورها فرار کرده، همین‌طور بی‌وقفه تا بغداد دویده. آن‌جا هم شناسنامه‌ای جعلی جور می‌کند و به گاراژ کندی می‌رود و سوار مینی‌بوس می‌شود و برمی‌گردد به هولیر.

ISBN 978-600-405-279-5

* چریکهٔ کوهستان: داستان‌های کُردی

www.palms-news.com

بختیار علی

شهر موسیقیدان‌های سپید

ترجمهٔ مریوان حلبچه‌ای

موسیقیدان‌ها باید در زمان جنگ هم موسیقیدان باقی بمانند. کسی که به دنبال آهنگی جاودانه می‌گردد، نباید خسته شود. جنگ و مرگ و درد همیشه بوده و خواهد بود. موسیقیدان درون روح ما هم باید همیشه باشد، این موسیقیدان درون ما موجودی مستقل از هستی نیست. او در دل این جنگ هم حضور دارد. دفینه‌ای که او دنبالش می‌گردد، در یکی از پستی و بلندی‌های تاریک همین دنیاست. موسیقی نمی‌تواند ما را از این دود و ویرانی نجات دهد. موسیقی خودش در دل این ویرانه‌هاست، باید از همین‌جا بگذرد، چارهٔ دیگری ندارد، موسیقیدان باید بتواند در دوزخ هم زندگی کند. من سال‌های سال سودای این را داشتم که موسیقی را از دنیا و ستیزها و خرابی‌هایش دور نگه دارم؛ نگذارم آهنگ دود در گلوی فلوتم برود، اجازه ندهم این زمین‌لرزه‌های بزرگ دست مرا بلرزاند، اما نمی‌شود. وقتی هوای پاک در زمین نیست، موسیقیدان باید بپذیرد که از زهر هم موسیقی بسازد.

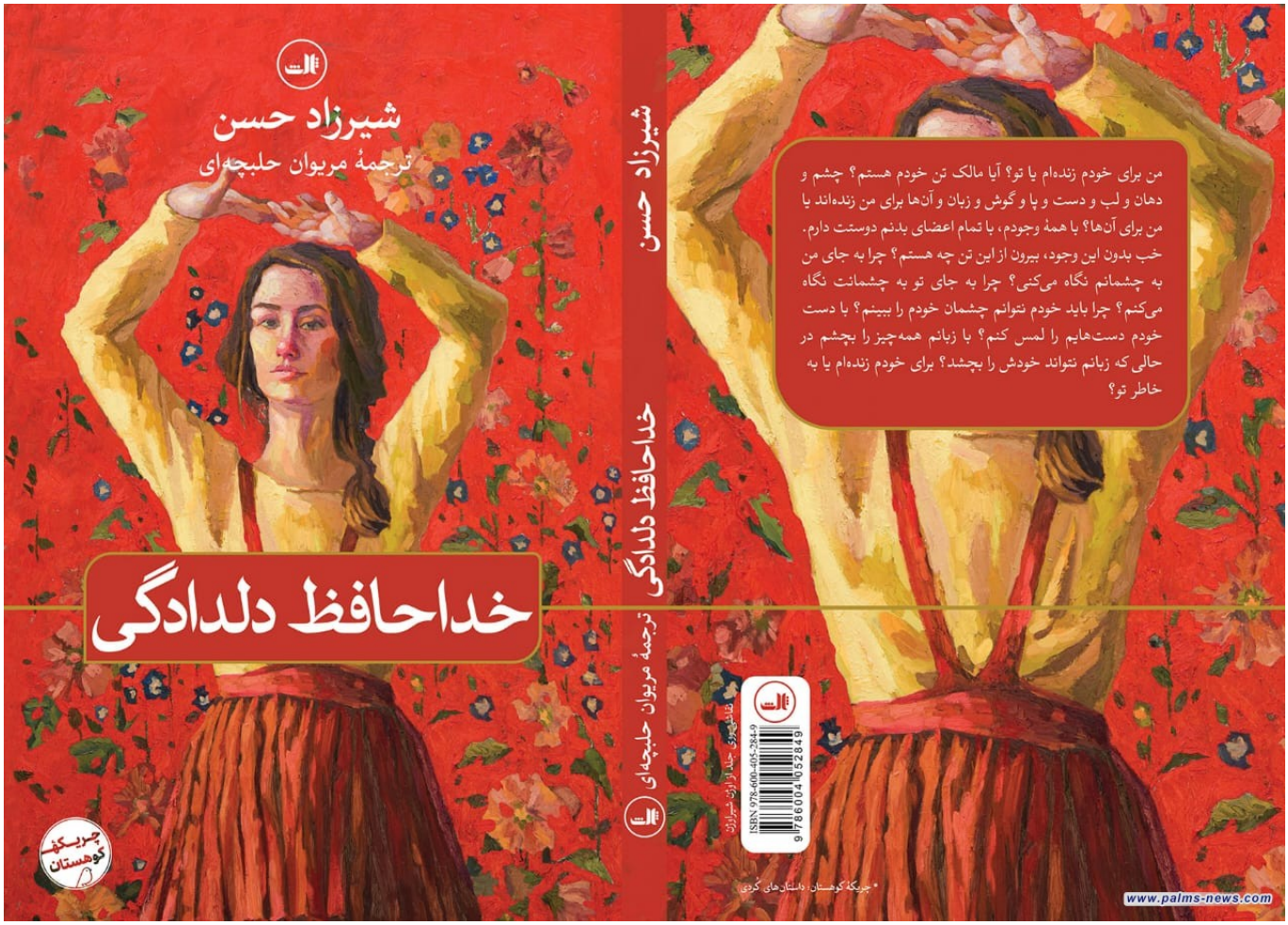
ISBN 978-600-405-015-9

* چریکهٔ کوهستان: داستان‌های کُردی

www.palms-news.com

بختیار علی
آخرین انار دنیا
ترجمهٔ مریوان حلبچه‌ای
آخرین انار دنیا • بختیار علی • ترجمهٔ مریوان حلبچه‌ای
صدسال یکبار کسی چون او به دنیا می‌آید. بختیار علی دنیای تازه‌ای وارد ادبیات کردی کرد. او به تنهایی کار چندین نویسنده را انجام می‌دهد.
شیرکو بی‌کس
بختیار علی، ابراهیمی نود که آمد و بت‌ها را شکست و یک‌تنه کار بسیار عظیمی را به انجام رساند. به نظر من او شایستهٔ نوبل ادبیات است.
شیرزاد حسن
ISBN 978-964-360-577-8
9789643608778
www.palms-news.com

به دوزخ... ای بی‌گناهان
بختیار علی
ترجمهٔ مریوان حلبچه‌ای
بختیار علی
به دوزخ... ای بی‌گناهان
ترجمهٔ مریوان حلبچه‌ای
مصطفا رهبر «وای خدایا، در چه شرایطی قرار گرفته‌ایم، هیچ کداممان قادر به تشخیص راست و دروغ از هم نیستیم.»
جمیله «درست است، بله درست است. به خاطر گناهان نکرده مجازات می‌شویم و به خاطر گناهان حقیقی‌مان پاداش می‌گیریم.»
مصطفا رهبر «جمیله یقین دارم هرگز هیچ کدام از ما به پاسخ این پرسش دست نخواهیم یافت؛ 'ما گناهکاریم یا بی‌گناه؟'»
ISBN 978-600-405-735-6
9 786004 057356
مجموعهٔ باغ آلبالو (نمایشنامه)
www.palms-news.com

شیرزاد حسن
ترجمهٔ مریوان حلبچه‌ای
خداحافظ دلدادگی
من برای خودم زنده‌ام یا تو؟ آیا مالک تن خودم هستم؟ چشم و دهان و لب و دست و پا و گوش و زبان و آن‌ها برای من زنده‌اند یا من برای آن‌ها؟ با همهٔ وجودم، با تمام اعضای بدنم دوستت دارم. خب بدون این وجود، بیرون از این تن چه هستم؟ چرا به جای من به چشمانم نگاه می‌کنی؟ چرا به جای تو به چشمانت نگاه می‌کنم؟ چرا باید خودم نتوانم چشمان خودم را ببینم؟ با دست خودم دست‌هایم را لمس کنم؟ با زبانم همه‌چیز را بچشم در حالی که زبانم نتواند خودش را بچشد؟ برای خودم زنده‌ام یا به خاطر تو؟
www.palms-news.com